

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 1

01.01.2018 – 15.01.2018

Foreign
Policy
Research
Institute

ЗМІСТ

Україна – Європейський союз	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>Візит Міністра закордонних справ ФРН Габріеля в Україну: конфлікт на Донбасі «не заморожений і не забутий»</i>	<i>3</i>
Інші події в ЄС	6
Україна – НАТО.....	9
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	9
<i>Поновлення діалогу НАТО з Росією: чи вплине це на відносини Альянсу з Україною?</i>	<i>9</i>
Євроатлантичний процес в Україні	11
НАТО у фокусі тижня	11
Зовнішня політика	14
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	14
<i>Зміна уряду в Польщі та його вплив на двосторонні відносини з Україною</i>	<i>14</i>
Двосторонні відносини.....	16
ПОЛЬЩА	16
РУМУНІЯ	16
Опір російській гібридній війні	17
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	17
<i>Гібридна війна та мир в Україні: реакція Заходу</i>	<i>17</i>

Україна – Європейський союз

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Візит Міністра закордонних справ ФРН Габріеля в Україну: конфлікт на Донбасі «не заморожений і не забутий»

3-4 січня 2018 року Федеральний міністр закордонних справ Німеччини Зігмар Габріель перебував в Україні. У рамках візиту відбулася його зустріч із Міністром закордонних справ України – Павлом Клімкіним.

Ключовими питаннями які обговорювалися на зустрічі були: ситуація на Донбасі, Крим, Нормандський формат переговорів (головним чином роль ФРН та Франції у ньому), виконання Мінських домовленостей, можливість введення миротворчої місії в ОРДЛО та ін. Особливий наголос було зроблено на необхідності звільнення заручників, які перебувають на території окупованого Донбасу, а також політичних в'язнів, які утримуються Кремлем на території Росії та в окупованому Криму.

Глави зовнішньополітичних відомств дали високу оцінку стану українсько-німецьких двосторонніх відносин. Результатом переговорів стало підписання двосторонньої Угоди про трудову діяльність членів сімей співробітників дипломатичних представництв і консульських установ.¹ Також Міністри закордонних справ України та Німеччини мали відвідати лінію розмежування на Донбасі, проте поїздки було скасовано через негоду.

На спільній прес-конференції **Міністр закордонних справ України Павло Клімкін відзначив, що реального припинення вогню на Донбасі немає.** За словами глави МЗС, спеціальна моніторингова місія ОБСЄ не має можливості контролювати ситуацію на непідконтрольних українському уряду територіях Донбасу. «Росія продовжує тактику контрольованої ескалації на Донбасі. Ми все це бачимо не тільки з обстрілів, але і з того, що ОБСЄ не може реально контролювати те, що відбувається на окупованій території», – підкреслив Клімкін.² Він також зауважив, що ознакою продовження такої тактики є і вихід Росії зі складу Спільного центру з контролю і координації (СЦКК). Також Міністр закордонних справ України нагадав своєму колезі про протиправну діяльність

¹<http://mfa.gov.ua/ua/press-center/news/62261-german-federal-foreign-minister-sigmar-gabriel-stressed-that-the-situation-in-ukraine-is-not-a-bilateral-conflict-with-russia-but-is-a-challenge-to-integrity-in-the-center-of-europe>

²<http://gordonua.com/ukr/news/worldnews/klimkin-zagmaru-u-nas-nemaje-realnogo-pripinennja-vognju-225221.html>

деяких німецьких компаній. «Існують німецькі компанії, такі як «Адідас» чи «Фольксваген», які дозволяють своїм представникам розглядати Крим як територію Росії. Ми маємо наміри і застосуємо щодо цих компаній не лише політичні, а й правові методи», – заявив Павло Клімкін.³

Щодо Мінських угод на спільній прес-конференції Міністрів закордонних справ України та Німеччини Габріель заявив, що було б добре, якби на початку року відбулася зустріч на рівні міністрів та нагадав про необхідність повного виконання цих угод. Зокрема, він зазначив: «Основна мета – забезпечення перемир'я і відведення важкого озброєння. Але я розумію Україну: як можна перебувати в Мінську, якщо буде зброя? Від Росії ми чули інше: вони готові продовжувати переговори лише разом із продовженням політичного процесу. Утім, вони зараз говорять про місію ООН».⁴ Габріель також підтримав те, що місія ООН має перебувати на всій території Донбасу, а не лише на лінії зіткнення. Адже тоді це означатиме створення нового кордону в Україні.

Разом з тим Міністр закордонних справ ФРН **негативно висловився щодо рішення Трампа надати летальну зброю Україні**. Зокрема він зазначив з цього приводу: «Я розумію українську позицію, але моя інша думка – якщо чогось і є багато в цьому регіоні, то це зброї. Ми в Німеччині достатньо скептично ставимося до ідеї, що постачання зброї допоможе вирішенню конфлікту. Але ми живемо в безпеці, тому звісно Україна з точки зору безпеки розглядає це інакше».⁵

Загалом візит Зігмара Габріеля можна вважати позитивним для України, адже він свідчить, що сприяння вирішенню конфлікту на Донбасі знаходиться у зоні пріоритетів Німеччини. Про це зокрема свідчить і його заява: «Для нас цей конфлікт ані заморожений, ані забутий, навпаки, він дуже актуальний і пожежонебезпечний... У Європі ми не повинні звикати до конфлікту на Сході України. Є небезпека, чим менше буде прогресу в конфлікті, тим більше його розглядатимуть як конфлікт України і Росії. Хоча насправді це стосується всієї Європи. І постає питання, як ми будемо жити далі. У багатьох країнах існує думка, що повинне панувати «право сильного». Ми як європейці переконані, що має працювати сила закону і верховенство права», – наголосив Габріель.⁶ Очевидно, що для Німеччини важливою є тема Нормандського переговорного процесу, введення миротворців ООН на Донбас, проведення там виборів та ін. і вона всіляко сприятиме цьому.

Візит Міністра закордонних справ Німеччини говорить й про те, що незважаючи на інтереси бізнесу для її зовнішньої політики важливе вирішення конфлікту на Донбасі, який є каменем спотикання у відносинах з Росією. Очевидно, що ця проблематика буде ключовою у відносинах Києва та Берліна та на порядку денному в Ангели Меркель. Також візит свідчить про усвідомлення того, що конфлікт на Сході України може зруйнувати усю систему безпеки й довіри в Європі. У той же час не видно подальших кроків у врегулюванні російсько-українського конфлікту на Донбасі, окрім того, щоб слідувати Мінському процесу, який, судячи з попередніх трьох років, не веде до встановлення миру.

Хоча сам Габріель прославився своїм надприхильним ставленням до Росії, та зокрема до її президента Путіна, вже ж таки Ангела Меркель залишається гарантом

³ <https://www.radiosvoboda.org/a/press-review/28962939.html>

⁴ <https://hromadske.ua/posts/ministry-zakordonnykh-sprav-nimechchyny-ta-ukrainy-zustrilysia-u-kyievi>

⁵ <https://hromadske.ua/posts/ministry-zakordonnykh-sprav-nimechchyny-ta-ukrainy-zustrilysia-u-kyievi>

⁶ <https://hromadske.ua/posts/treba-postiino-nahaduvaty-pro-ukrainski-podii-v-nimechchyni-zihmar-habriel>

продовження санкційної політики по відношенню до Кремля, а Міністр закордонних справ ФРН імплементує офіційну позицію Німеччини.

Проте й Києву слід докладати більше зусиль, щоб не втратити підтримку такого потужного союзника в Європі як Німеччина. Для цього необхідна імплементація очікуваних від України реформ та посилення зусиль у боротьбі з корупцією. Саме це є вирішальним фактором у подальшій консолідації Європи в наданні підтримки Україні. В іншому випадку, рано чи пізно Україна може залишитися на одинці з ворогом у міжнародній ізоляції. А настрої німців не завжди втішні для України і з цього варто робити висновки. Як відзначив керівник програм Східної Європи у Німецькому товаристві зовнішньої політики (DGAP) Штефан Майстер (Stefan Meister): «Здавалося, що в Україні справді можуть відбутися ґрунтовні перетворення, але у президента не було ні політичної волі, ні політичної сили, щоб їх здійснити...Справжньої зміни системи не відбулося, попри старт важливих реформ. І це, звісно, розчарування, яке посилюється», - переконаний Майстер. Німецький експерт зауважує, що у такій ситуації **«нам стає складніше аргументувати, що потрібно робити більше для України, коли вона сама у цій сфері не просувається уперед».⁷**

⁷ <http://bit.ly/2COORu7>

Інші події в ЄС

Італія починає головування в ОБСЄ, обіцяє підтримку Україні
03.01.2018

Італія розпочинає своє головування в Організації з безпеки і співробітництва в Європі на 2018 рік.

Про це повідомив посол Італії в Україні Давіде Ла Чечілія у Twitter.

"Повна політична підтримка буде надана зусиллям, спрямованим на пошук шляхів вирішення кризи в Україні, на основі Мінських угод та у Нормандському форматі", - написав посол.

Глава МЗС України Павло Клімкін подякував Австрії, яка головувала в ОБСЄ минулого року, за зусилля, спрямовані на захист порядку в Європі.

"Я бажаю успіху моєму доброму другу Анджеліно Альфано (глава МЗС Італії, - ред), в якості нового голови ОБСЄ у 2018 році. Ми також вітаємо Словаччину в якості нового члена "Трійки" ОБСЄ", - написав Клімкін.

Європейська правда

Польща та Угорщина планують створити «Вишеградський банк розвитку»

04.01.2018

Польща веде переговори з Угорщиною щодо створення банку розвитку, який інвестуватиме в інфраструктуру регіону, і планує залучити Словаччину та Чехію до проекту.

Про це заявив прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький під час зустрічі у Будапешті з угорським колегою Віктором Орбаном, повідомляє Reuters.

"Ми говорили про Вишеградський банк розвитку. Ми можемо створити банк, який би підтримував розвиток інфраструктури в регіоні", - сказав Моравецький.

"Ми чітко підтвердили (з прем'єр-міністром Орбаном), що нас цікавить. Якщо чехи та словаки позитивно відреагують, ми зможемо швидко сформуванати цей банк", - додав він, не вдаючись у подробиці.

Моравецький також заявив, що його уряд не змінив свого скептичного погляду на запровадження євро найближчим часом.

Європейська правда

Прем'єри Угорщини та Польщі: наша політика щодо міграції не зміниться

04.01.2018

Польща та Угорщина будуть й надалі дотримуватися своєї позиції щодо міграційної політики, не визнаючи квотного принципу розподілення мігрантів в ЄС.

Про це заявив прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький під час зустрічі у Будапешті з угорським колегою Віктором Орбаном. Для Моравецького це був перший двосторонній закордонний візит з моменту призначення на посаду.

"Ми повністю погоджуємося з угорським підходом до міграції та біженців. Ми зберігаємо свою позицію незмінною протягом двох років. Суверенні держави повинні мати право вирішувати, кого вони приймають, а кого не приймають", - сказав Моравецький.

Він додав, що країни Центральної Європи докладають багато зусиль, щоб полегшити напруженість на східному фланзі Європейського Союзу.

"Війна Росії з Україною триває. Ми помітно сприяємо зменшенню напруженості в міграційній сфері", - зазначив прем'єр.

Орбан у свою чергу заявив, що міграційна політика ЄС не тільки не працює, але вона зазнала невдачі, повідомляє "Польське радіо".

"З угорської точки зору міграція повинна бути зупинена, а мігрантів більше неможливо приймати тут, слід допомогти на місцях, там, де це потрібно", - сказав Орбан.

Орбан зазначив, що 2018 рік стане роком обговорень та суперечок щодо питань міграції. Він додав, що це буде час, коли деякі країни ЄС хочуть "нав'язати вирішення цієї проблеми, якого ми не хочемо".

Європейська правда

ЄС оскаржить російські торгові обмеження у СОТ- ЗМІ

07.01.2018

Світова організація торгівлі прийняла на розгляд запит ЄС на арбітраж із Росією.

Про це повідомляє портал [Politico](#), посилаючись на власні джерела, знайомі зі справою.

ЄС вимагає визнати незаконною заборони на експорт свинини, введений ще на початку 2014 року. Ця заборона, прийнята ще до загострення відносин РФ зі світом, пояснювалася необхідністю захисту від епідемії африканської чуми свиней. В ЄС оцінюють щорічні втрати від цієї заборони на рівні 1,4 млрд євро.

Минулого року СОТ визнав цю заборону незаконною, проте РФ її не скасувала, пояснивши це дією харчових контр санкцій, що були введені кілька місяців згодом.

Таким чином, рішення СОТ може визначити й правомірність російських санкцій. Нагадаємо, що ЄС раніше озвучував плани оскаржити російські санкції, проте досі цей крок не реалізував.

Так сама Росія досі не оскаржила санкції західних країн, натомість оскаржила заборони, введені Україною. Ця справа може стати прецедентом для СОТ – досі організація не розглядала правомірність політичних санкцій міжнародному торговому праву.

Європейська правда

Юнкер: суперечка Словенії та Хорватії ставить під загрозу розширення ЄС на Балкани

09.01.2018

Прикордонна суперечка між Словенією та Хорватією може заблокувати подальше розширення на Західних Балканах.

Про це заявив президент Європейської комісії Жан-Клод Юнкер, повідомляє [EUobserver](#).

"Майбутнє розширення ЄС на країни Західних Балкан знаходиться в руках Словенії та Хорватії", - заявив він напередодні зустрічі з президентом Словенії Борутом Пахором.

Він сказав, що глухий кут, в який зайшла суперечка між двома державами-членами ЄС, "впливає на перспективи західнобалканських держав стати членами Європейського Союзу".

"Це не тільки двостороння проблема, це проблема, яка впливає на весь Європейський союз", - додав він.

Нагадаємо, у червні [Арбітражний суд в Гаазі](#) виніс рішення щодо суперечки між Хорватією та Словенією довкола морського кордону у Піранській затоці на півночі Адріатичного моря.

Суд віддав Словенії близько 75% вод Піранської затоки, як того і просила Любляна. У Хорватії назвали рішення суду заангажованим, відмовившись його виконувати.

29 грудня 2017 року сплив кінцевий термін виконання рішення суду щодо Піранської затоки.

30 грудня хорватські поліцейські катери супроводжували човни хорватських рибалок, щоб у разі необхідності чинити опір словенським поліцейським, які можуть затримати рибалок за перебування у водах Словенії.

Словенська поліція лише спостерігала за ситуацією і не втручалася, хоча починаючи з 30 грудня поліція Словенії має право штрафувати рибалок, які заходять у словенські води.

Європейська правда

У Європарламенті відбудуться дебати про вплив російської пропаганди в ЄС

12.01.2018

Пленарна сесія Європарламенту в Страсбурзі обговорить наступного тижня в середу питання російської пропаганди.

Про це в п'ятницю на брифінгу в Брюсселі повідомила офіційний представник ЄП Маржорі ван ден Бруке, інформує "Інтерфакс-Україна".

"Щомісяця одна з політичних фракцій має можливість сама обрати актуальну тему для дебатів. Цього разу це робить фракція European People's Party, яка обрала тему "Росія і вплив російської пропаганди в країнах Європейського союзу", - сказала ван ден Бруке.

Дебати заплановані на 17 січня на другу половину дня, додала вона.

Нагадаємо, у ЄС погодилися збільшити ресурси для боротьби із втручанням у європейські справи, яке здійснює Росія.

Європейська правда

Вибори в Чехії: стало відомо результати

13.01.2018

У Чехії в суботу, 13 січня, завершився перший тур президентських виборів 2018 року. Наразі підраховано 99% бюлетенів, повідомляє Радіо Прага.

За попередніми результатами підрахунку голосів виборців, лідерами першого туру президентських виборів є нинішній президент країни Мілош Земан та колишній глава Академії наук Чехії Іржі Драгош.

На рахунку Мілоша Земана - 38,592% голосів.

За Іржі Драгоша в першому турі проголосували 26,59% виборців.

Обидва, згідно із правилами, стануть учасниками другого раунду голосувань. Другий тур президентських виборів відбудеться 26 і 27 січня.

Згідно з даними Чеського статистичного управління, у виборах президента країни взяли участь близько 61,79% чеських виборців.

Кандидат Павло Фішер, колишній посол Чеської Республіки у Франції, набрав 10,23%.

Міхал Горачек, колишній власник лотерейної компанії, поет-пісняр, письменник, журналіст - 9,18%.

Марек Гілшер, лікар і фахівець із міжнародних відносин - 8,83%.

Решта кандидатів - продюсер і композитор Петро Ганніг, менеджер, голова Асоціації оборонної промисловості Чеської Республіки Іржі Гинек, колишній голова Ради директорів автомобілебудівного підприємства Škoda Auto Вратіслав Кулганек і колишній прем'єр-міністр країни Мірек Тополанек залишилися за поділкою 5%.

Як повідомлялося, після підрахунку більше половини голосів виборців Земан перемагав із результатом у майже 42%.

Кореспондент.net

Україна – НАТО

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Поновлення діалогу НАТО з Росією: чи вплине це на відносини Альянсу з Україною?

Наприкінці 2017 року Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг заявив, що очікує на активізацію діалогу з Росією у 2018 році, для чого важливо зберігати відкриті канали комунікації з російським керівництвом. «Я сподіваюсь, буде більше зустрічей та використовуватимуться більше прямих військових каналів комунікації. Так ми просуваємося вперед як у політичному діалозі, так і через військову лінію комунікації, і весь Альянс це підтримує», - сказав Столтенберг. «Меседж НАТО полягає в тому, що ми не хочемо нової «холодної війни». Ми не хочемо нової гонки озброєнь, ми хочемо політичного діалогу з Росією. Цей діалог нелегкий. Росія наш сусід і ним залишиться», - додав він.⁸

У ЗМІ пролунала інформація про заплановану зустріч Верховного головнокомандувача Об'єднаних збройних сил НАТО в Європі Кертісом Скапарротті та керівником генштабу російської армії Валерієм Герасимовим. У штаб-квартирі Північноатлантичного альянсу та в командуванні Об'єднаних збройних сил НАТО не спростували, але й не підтвердили інформацію про нібито заплановану на січень зустріч. «НАТО та Росія зберігають лінії комунікації між військовими відомствами, задля більшої передбачуваності та прозорості військової активності», - пояснили у Об'єднаному командуванні.⁹

Нагадаємо, відносини НАТО та Москви погіршилися після анексії Криму та військової агресії Росії проти України. Альянс неодноразово звинувачував Кремль у використанні пропаганди та здійсненні кібератак з метою підриву безпеки в регіоні. І не без підстав вважається, що рівень відносин та контактів між НАТО та Росією досяг найкритичнішого рівня після закінчення «Холодної війни».

Проте НАТО продовжує шукати політичний діалог з Росією, намагаючись не переступити межу міжнародної напруженості. Росія ж не втрачає жодної можливості скомпрометувати його діяльність та продовжує нагнітати ситуацію навколо кордонів з країнами Альянсу. До прикладу можемо навести той факт, що минулого року дислоковані у Литві та Естонії винищувачі місії Балтійського повітряного патрулювання країн НАТО піднімалися в небо 130 разів для супроводження російських військових літаків, що здійснювали провокаційні

⁸ <http://www.dpa-international.com/topic/nato-chief-expects-meetings-russia-2018-171229-99-439833>

⁹ <http://www.eurointegration.com.ua/news/2018/01/8/7075786/>

польоти поруч з їх кордонами.¹⁰ Також, згадаймо навчання «Захід» у яких взяло участь набагато більше військових ніж офіційно декларували Москва та Мінськ. Наприкінці 2017 року у НАТО висловили стурбованість російською ракетною системою, яка здатна нести ядерні боеголовки, та зауважили що вона порушує Договір про ліквідацію РСМД, укладений ще під час «Холодної війни».¹¹

Також Північноатлантичний альянс стурбований зростанням активності російських субмарин в Середземному морі і Атлантичному океані. «З 2014 року росіяни спустили на воду додаткові 13 субмарин. Активність російських субмарин зараз найвища з часів холодної війни» - заявив генсек НАТО.¹² З цим пов'язана і наступна осторога НАТО. За словами командувача підводними силами НАТО Ендрю Леннона Росія «явно проявляє інтерес» до підводної інфраструктури Альянсу. Мова йде про активізацію підводної діяльності Росії в Атлантиці, саме у зонах, де пролягають підводні кабелі, що забезпечують вихід в Інтернет в Європі і Північній Америці.¹³

Очевидно, що в НАТО не хочуть іти на відкритий конфлікт з офіційною Москвою, тому ще шукають точки дотику для налагодження відносин. Така співпраця на даному етапі не матиме значного впливу на відносини України та НАТО. Проте, така «м'яка» дипломатія НАТО не є ефективною, оскільки Росія сприймає прохання Альянсу повернутися до діалогу, як його політичну капітуляцію. Разом з тим, владі України необхідно показувати результати реформ та політичну волю до подальшої інтеграції в НАТО. Це питання національної безпеки від якого залежить цілісність нашої держави.

Загалом для України фактична відсутність контактів Росії і НАТО минулого року стала сприятливим тлом для ще більш інтенсивного діалогу з Альянсом. Адже цілком зрозуміло, що в сучасних умовах міжнародних відносин така співпраця є вигідною та конструктивною як для України так і для Альянсу. Президент Порошенко у колонці для спеціального випуску видань «Новое время» і «The Economist Світ» написав: «Членство України в Європейському Союзі і вступ до НАТО залишається стратегічною метою України, але це перспектива не 2018 року».¹⁴ Так **Президент ніби й стоїть на засадах вступу України в НАТО, проте, разом з тим не проявляє достатньо політичної волі поспішає наполягати на інтенсивнішому діалозі про вступ з Альянсом.**

За даними опитування Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва, громадяни України вважають, що найкращим варіантом гарантування безпеки для країни був би вступ до НАТО. Опитування проводилося спільно з соціологічною службою Центру Разумкова з **15 по 19 грудня 2017 року** в усіх регіонах України за виключенням АР Крим та окупованих територій Донецької і Луганської областей. **38,5% респондентів вважають найкращим варіантом гарантування безпеки для України вступ до НАТО, 28,6% - позаблоковий статус, 5,3% - військовий союз із Росією та іншими країнами СНД, 5% виступають за військовий союз із США. Не змогли визначитися з відповіддю 19,5%.**¹⁵

За даними того ж Фонду у 2012 р. вступ до НАТО як джерела безпеки обирали 13 %, у травні 2014 р. – 33 %, у грудні 2014 р. – 44 %, листопаді 2015 р. – 46 %, червні 2017 р. – 47 %.¹⁶

¹⁰ <http://www.eurointegration.com.ua/news/2018/01/6/7075750/>

¹¹ https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_150016.htm

¹² <http://www.eurointegration.com.ua/news/2017/12/24/7075482/>

¹³ <http://www.eurointegration.com.ua/news/2017/12/23/7075460/>

¹⁴ <http://www.eurointegration.com.ua/news/2018/01/6/7075749/>

¹⁵ <http://dif.org.ua/article/pidsumki-2017-gromadska-dumk4685>

¹⁶ <http://dif.org.ua/article/gromadska-dumka-naselennya-ukraini-pro-nato>

Падіння рівня підтримки НАТО у суспільстві більш за все пояснюється поглибленням внутрішньої соціально-економічної кризи та корупції. Запропонований «гібридний» мир» не діє а приносить все більше невдоволення. Та й суспільство вважає клептократичний режим більшою загрозою ніж війна з Росією.

Так, влада України в своїй історії вже кілька разів втрачала можливість стати частиною Альянсу, більше того сама відмовлялася від стратегічного діалогу з ним. Проте, пора вже чітко усвідомити, що НАТО є гарантом забезпечення безпеки в державі та інструментом протистояння тим викликам у яких нині опинилася Україна.

Євроатлантичний процес в Україні

Порошенко: Членство в ЄС і НАТО перспектива не 2018 року

06.01.2018

Членство України у Європейському Союзі і вступ до НАТО залишається стратегічною метою держави, але це перспектива не 2018 року.

Про це заявив президент Петро Порошенко у колонці для спецвипуску видань "Новий час" і "The Economist Світ", опублікованій 6 січня.

"Членство в ЄС, як і вступ до НАТО, безумовно, залишаються нашою стратегічною метою. Оскільки це перспектива явно не 2018 року, і не наша справа, як сказано в Писанні, знати часи і строки, зазначу лише, що я твердо переконаний в її реалістичності", - заявив Порошенко.

На його думку, Угода про асоціацію з ЄС - "дорожня карта подальших фундаментальних змін, які наблизять Україну до копенгагенських критеріїв членства у престижному союзі світу".

"Під час саміту Східного партнерства я окреслив контури подальших проміжних кроків. Це - асоціація з Шенгенською зоною, приєднання до Митного союзу ЄС, Енергетичного союзу ЄС та Єдиного цифрового ринку. Секторальна інтеграція фактично перетворить східні кордони країни на кордони ЄС ще до того, як ми де-юре приєднаємося до ЄС", - зауважив глава держави.

Українська правда

НАТО у фокусі тижня

НАТО створить два нові центри командування у 2018 році

01.01.2018

НАТО має намір створити два нові центри командування в 2018 році. Один із них має бути розміщений на території країн Центральної Європи, передає Польське радіо.

Зазначено, що перший із нових центрів командування має бути створений у США і його завданням є допомогти в справному переміщенні військ та обладнання через океан до Європи.

Водночас другий командний центр планується в центральній частині Європи, і покликаний координувати пересування військ на континенті.

"Ми повинні в окремих країнах спрощувати для армії перетин кордону. Потребуємо також достатньо багато транспортних засобів, великою мірою від приватного сектору", - заявив у листопаді 2017 року генеральний секретар НАТО Енс Столтенберг.

Польща задекларувала, що клопотатиметься про розміщення одного з командувань на своїй території. Як можливе місце дислокації командування називають також Німеччину, а остаточне рішення має бути ухвалене в лютому.

Як повідомляється, НАТО планує також поліпшити інфраструктуру, зокрема дороги, мости, порти та аеропорти, необхідні при перевезенні військових сил. Очікується, що це буде однією з тем саміту Альянсу, запланованого на липень у Брюсселі.

Нагадаємо, раніше повідомлялося, що прем'єр-міністри балтійських країн висловилися за подальше посилення присутності військ Північноатлантичного альянсу на території Латвії, Литви та Естонії.

РБК Україна

Батальйон НАТО у Литві посилять 250 французьких військових

08.01.2018

У батальйон НАТО в Литві до середини січня 2018 року прибудуть понад 250 військових із Франції.

Про це заявила 8 січня прес-секретар Міноборони Литви Аста Галдікайте, передає DW. За її словами, французькі військові сформуєть одну з маневрених рот батальйону, а також нестимуть службу в одиницях бойової підтримки, в штабі бойової групи.

Зазначено, що перші військові з Франції прибули до Литви ще в кінці грудня 2017 року. Очікується, що в країну з Франції також буде доставлено бойові танки Leclerc і БМП VBCI.

Як відомо, Північноатлантичний альянс на саміті в липні 2016 року вирішив перекинути чотири батальйони НАТО на східний фланг у країни Балтики й Польщі в якості гарантії їхньої безпеки на тлі дій Росії в Україні.

Батальйоном НАТО в Литві командує Німеччина, його загальна чисельність складе близько 1200 осіб. Крім солдатів із Німеччини і Франції, в нього входять військові з країн Бенілюксу, а також Норвегії та Хорватії.

Нагадаємо, раніше повідомлялося, що прем'єр-міністри балтійських країн висловилися за подальше посилення присутності військ Північноатлантичного альянсу на території Латвії, Литви та Естонії.

РБК Україна

Військові керівники НАТО й РФ зустрінуться вперше після анексії Криму

08.01.2018

Військові керівники НАТО й Росії мають намір на початку 2018 року зустрітися для переговорів - уперше після анексії Криму.

Про це повідомляє видання BuzzFeed News. Зокрема йдеться про можливість першої від початку російської агресії на Сході України зустріч між Верховним головнокомандувачем Об'єднаних збройних сил НАТО в Європі Куртісом Скапарротті та керівником генштабу російської армії Валерієм Герасимовим.

Зустріч, як повідомляється, має відбутися вже цього місяця, в січні 2018 року.

За даними американського видання, у січні-лютому також запланована чергова зустріч між помічником глави РФ Володимира Путіна Владиславом Сурковим та спеціальним посланником Білого дому щодо України Куртом Волкером.

Нагадаємо, раніше генеральний секретар НАТО Йенс Столтенберг заявляв, що Північноатлантичний альянс має намір у 2018 році активізувати діалог із Росією.

"Я очікую, що буде більше зустрічей, а також більше використання прямих військових каналів зв'язку", - зазначав Столтенберг, наголошуючи на важливості збереження політичного зв'язку з Москвою.

РБК Україна

Зовнішня політика

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Зміна уряду в Польщі та його вплив на двосторонні відносини з Україною

9 січня 2018 року Президент Польщі Анджей Дуда за пропозицією прем'єр-міністра Матеуша Моравецького затвердив звільнення та призначення нових міністрів. Для України важливим є питання: чи призведе зміна очільника зовнішньополітичного відомства РП до розрядки у відносинах з Україною.

Як відомо зі своєї посади пішов Міністр закордонних справ Польщі Вітольд Вашиковський, який відзначився своїми гострими заявами щодо України, а його місце зайняв професор Яцек Чапутович. Кар'єру в МЗС він розпочав ще в 1990 році – з посади заступника директора, а потім і директора Консульського департаменту. У 2006-2008 роках Чапутович очолював Департамент стратегії і планування закордонної політики МЗС. В січні минулого року очолив Дипломатичну академію МЗС Польщі.¹⁷

Багато політиків сходяться на думці, що методи керування Вашиковського не були ефективними. Про це свідчить погіршення відносин як з ЄС, зокрема Німеччиною, Литвою, так і з Україною. Маніпулювання історичними питаннями у відносинах з Україною є безперспективним, адже стратегічне партнерство залишається важливим для обох країн. Проте націоналістичні погляди правлячої партії Польщі взяли верх над здоровим глуздом. Скоріше за все неефективність попереднього уряду і призвела до відставки Вітольда Вашиковського.

Антоній Дудек, політолог (університет кардинала Стефана Вишинського у Варшаві) зазначав: «...глава МЗС Вітольд Вашиковський не відповідав своїй посаді. Це неефективний міністр. Він не залагоджує проблемні ситуації, як мав би робити, наприклад у випадку з Україною. Якщо дві сусідні країни мають багато спільних інтересів, то я не уявляю, як від них можна відмовитися лише через історію».¹⁸

Загалом зміна уряду Польщі не призведе до якихось концептуальних змін у її зовнішній політиці. Адже як прем'єр так і Міністр закордонних справ належать до правлячої партії «Право і справедливість». **Політолог Варшавського**

¹⁷ <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/01/10/7075846/>

¹⁸ <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2364397-polske-perezavantazenna-so-zminitsa-dla-es-i-ukraini.html>

університету Бартломей Біскуп відмітив: «Моравецький може хотіти збудувати відносини з Україною, Литвою і Грузією на нових підставах. Про це свідчить той факт, що він назвав у виступі саме ці три країни, але не згадав про багато інших».¹⁹

Проте, цілком справедливою є теза **експерта Польської академії наук Павела Коваля, який зазначив:** «Моравецькому складно буде відновити той рівень відносин з Україною, який існував ще 2-4 роки тому, коли вони були досить добрими. На рівні декларацій все виглядає досить гарно. Але потрібно усвідомлювати реалії. А вони свідчать про те, що в оточенні PiS – націоналістичні сили, які є противниками покращення відносин зі східними сусідами».²⁰

Таким чином, можна стверджувати, що інерція попереднього уряду Польщі буде прослідковуватись і при новопризначеному Міністрі закордонних справ. Щодо прогнозів у діяльності Міністра закордонних справ можна спрогнозувати, що він буде більш поміркованим ніж Ващиковський. Зокрема його освіта теж матиме вплив на урядування. Для України це є позитивним моментом. Про це, зокрема, свідчить той факт, що одну із своїх перших телефонних розмов на посаді, Яцек Чапутович провів з главою МЗС України. Під час розмови Міністр закордонних справ Польщі висловив сподівання на якнайскоріше розв'язання проблематичних історичних питань у відносинах Польщі і України. «Міністр Чапутович підтвердив відданість Польщі суверенітету і територіальній цілісності України і підкреслив, що Польща і надалі підтримуватиме європейські прагнення України» - йдеться у повідомленні МЗС Польщі.²¹ *Хоч і повернення ефективного та дружнього діалогу між Україною і Польщею швидко не відбудеться, проте важливо зрозуміти, що розвиток добросусідських відносин, політичних та міжлюдських контактів є запорукою безпеки обох країн.*

¹⁹ <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2364397-polske-perezavantazenna-so-zminitsa-dla-es-i-ukraini.html>

²⁰ <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2364397-polske-perezavantazenna-so-zminitsa-dla-es-i-ukraini.html>

²¹ http://www.msz.gov.pl/pl/aktualnosci/wiadomosci/minister_jacek_czaputowicz_rozmawial_z_szefami_msz_wegi_er_i_ukrainy

Двосторонні відносини

Польща

Україна та Польща докладатимуть спільних зусиль для подальшого поглиблення стратегічного партнерства в дусі рівноправності та конструктивізму

11.01.2018

Про це йшлося в ході зустрічі Заступника Міністра закордонних справ України Василя Боднара з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Польща в Україні Яном Пекло, яка відбулася 10 січня 2018 р.

Сторони висловили готовність забезпечити підтримку високої динаміки політичного діалогу, зміцнення співпраці у сферах, що становлять взаємний інтерес, врегулювання спільними зусиллями наявних проблемних питань у двосторонніх відносинах.

У цьому контексті, на виконання домовленостей, досягнутих на високому рівні, було узгоджено алгоритм проведення низки першочергових двосторонніх заходів.

Окрему увагу польської сторони привернуто до чутливості для України питання українських трудових мігрантів стосовно яких у Польщі часто використовується термін «біженці», у т.ч. з урахуванням дії безвізового режиму України-ЄС.

МЗС України

Румунія

Україна та Румунія домовилися напрацювати спільний документ щодо імплементації нового Закону України «Про освіту»

12.01.2018

11 січня 2018 року Міністр закордонних справ України здійснив робочу поїздку до м.Чернівці, в рамках якої провів робочу зустріч із Міністром закордонних справ Румунії Теодором Мелешкану.

Керівники зовнішньополітичних відомств обговорили актуальні питання порядку денного українсько-румунських міждержавних відносин. Сторонами досягнуто домовленості напрацювати спільний документ щодо імплементації нового Закону України «Про освіту», зокрема його 7 статті, яка стосується використання мов у навчальному процесі.

Спільно з офіційними чинниками румунської сторони проведено зустріч з представниками румунської громади, керівниками та викладачами румуномовних навчальних закладів області. В ході зустрічі обговорено шляхи врахування рекомендацій Венеціанської комісії стосовно статті 7 освітнього закону.

Сторонами також обговорено питання розвитку прикордонної інфраструктури на українсько-румунському державному кордоні. У цьому контексті українською стороною повідомлено про намір відкрити у першій половині 2018 року пункти пропуску через українсько-румунський державний кордон «Красноільськ» та «Дяківці», підкреслено необхідність відкриття пішохідних пунктів пропуску по всій протяжності кордону.

Міністри закордонних справ України та Румунії спільно з керівниками освітніх міністерств освіти України та Румунії взяли участь в урочистому відкритті в с.Йорданешти Чернівецької області новозбудованої загальноосвітньої школи з румунською мовою викладання, та вшанували хвилиною мовчання пам'ять загиблого на сході України буковинця Володимира Анадиба.

Сторони також відвідали румуномовний Карапчівський лицей ім. Міхая Емінеску.

МЗС України

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Гібридна війна та мир в Україні: реакція Заходу

Україна провела 2017 рік в режимі турбулентності практично в усіх сферах. Не дивно, що основні баталії відбувалися в політичній, економічній, інформаційній та законодавчій сферах. Безперечними успіхами є отримання безвізового режиму з країнами ЄС, продовження дії економічних санкцій ЄС проти Росії до середини 2018 року та зближення з НАТО. Перед виборами в Україні ці теми стали часто майоріти в інформаційному просторі.

Відзначимо, що влада покладає на санкційну політику ЄС надто багато надій. Ми ні в якому разі не применшуємо значення санкцій ЄС проти Росії, адже вони є інструментом тиску на агресора який вже має результати. До прикладу можна привести девальвацію рубля і те, що в Росії було об'єднано резервний фонд та фонд національного добробуту.²² Попри це, варто взяти до уваги, що діяння влади в Росії зустрічають найменший громадський опір, і не зважаючи на збідніння російського суспільства, воно готове терпіти і надалі заради вождя.

Європейські компанії теж страждають через санкційну політику і зацікавлені вести бізнес «as usual» з Москвою та лобіюють це в політичних колах. Нагадаємо й те, що багато європейських політиків виступають за зняття санкцій з Росії. Зокрема, Зігмар Габріель вважає, що немає сенсу чекати, коли будуть виконані мінські домовленості, і тільки після цього знімати санкції. **«Давайте хоча б доб'ємося встановлення режиму тиші та відведення важких озброєнь, а потім як винагороду скасуємо санкції та допоможемо у відновленні Сходу України», - запропонував німецький міністр.**²³ Відтак, у Європі знову замислюються над скасуванням санкцій. Україна ж у свою чергу не має чіткого плану протидії ворогу. До то ж, не зважаючи на заборону вести будь-яку бізнесову діяльність в Криму нині там вільно функціонують всесвітньо відомі компанії на зразок «Ніссан», «Тойота», «Пежо», «Міцубісі», «Мерседес-Бенц», «Фольксваген», «Ауді», «Шкода».²⁴

Та найбільш критична реакція країн Заходу послідувала через відсутність у влади чіткого бажання здійснення необхідних реформ та процвітання корупції в Україні. Саме це стало причиною поглиблення соціально-економічної кризи в

²² <https://iz.ru/690754/2018-01-01/rezervnyi-fond-i-fondu-natsionalnogo-blagosostoianiiia-rf-obedinilis>

²³ <http://bit.ly/2mi8AeQ>

²⁴ <https://www.radiosvoboda.org/a/press-review/28962939.html>

українському суспільстві. І, саме це відповідає планам Путіна, адже він веде війну на виснаження і використовує корупцію як інструмент у гібридній війні з Україною. Саме **корупція залишається для України головним ворогом.**

Як ЄС так і США цілком орієнтуються у внутрішній ситуації в Україні. До прикладу в американському часописі «**Chicago Tribune**» зазначається, що сувора реальність України полягає в тому, що вона веде війну на двох фронтах: **«...там, де не вистачало танків і мінометів, російські політтехнологи тепер розраховують на нелетальну, але потенційно більш потужну та підривною зброю – корупцію, щоб послабити Україну всередині. Їх мета є простою: використовувати корупцію, щоб налаштувати українців один проти одного і заблокувати шлях країни до європейської інтеграції».**²⁵

Ще одне американське видання «The Washington Times» зазначає: **«...поки президент Петро Порошенко благає адміністрацію Трампа про допомогу і надання зброї, щоб захиститися від тиску російського ведмеда, схоже що апарат влади під його керівництвом займається безрозбірною незаконною діяльністю».**²⁶ В німецьких виданнях теж критикують чинну владу в Україні: **«...рішення приймає саме президент України. Не лише вперті депутати, але й він особисто затягує давно назрілі реформи і допускає, щоб олігархи, старі бізнес-партнери і союзники, як і раніше, займалися закулісними маніпуляціями... В Україна незвично велика кількість угод в оборонній сфері зберігається в таємниці. Закон, який мав змінити цю ситуацію, ветував особисто президент Порошенко».**²⁷

Ситуацію в державі ускладнює відсутність законодавства про окуповані території України. Окрім того, як стало відомо, провалилися переговори про введення миротворчої місії ООН на територію Донбасу. Росія заблокувала усі важливі положення щодо мандату миротворчої місії на Донбасі. І це було очікувано. Як відмітив посол України в ООН Володимир Єльченко: **«Росія від початку не хотіла миротворчої операції ООН на території Донбасу».**²⁸ **Це свідчить про те, що Кремль не збирається йти з території України і намагатиметься «заморозити» конфлікт.**

На думку політолога Кирила Созанова, Росія має два варіанти розвитку подій на Сході України. Перший сценарій – піти з Донбасу вже у 2018 році. Його дотримуються так звані «голуби миру». Поміняти полонених, просунути мінімальні можливості особливого статусу для регіону і закрити питання на версії «в Україні був громадянський конфлікт, але він завершений». Друга група і другий сценарій – яструби. Вони вважають, що вихід РФ з Донбасу призведе достатньо швидко до втрати України. Що стратегічно для Росії набагато гірше, ніж санкції і проблеми з вмістом ОРДЛО. Ця група, за словами політолога, переконана, що за будь-яку ціну потрібно підтримувати конфлікт на Донбасі, щоб економічно і політично заблокувати інтеграцію України в ЄС.²⁹

Підсумовуючи, варто зауважити, що Україні необхідно розробити стратегічний план звільнення окупованих територій та напрацювати відповідне законодавство. Разом з тим, судячи із заяв західних політиків та публікацій в пресі, тема України вже починає їх злегка дратувати. Адже ЄС та США надають мільйони на допомогу Україні, натомість її влада мляво імплементує реформи, а деякі з них

²⁵ <http://www.chicagotribune.com/news/sns-wp-ukraine-comment-a8e427ba-f250-11e7-b3bf-ab90a706e175-20180105-story.html>

²⁶ <https://www.washingtontimes.com/news/2017/oct/26/ukraine-corruption-cuts-far-deeper-than-many-know/>

²⁷ <http://uainfo.org/blognews/1512060156-shcho-prishut-pro-ukrayinu-u-sviti-oglyad-inozemnih-zmi.html>

²⁸ <http://www.pravda.com.ua/news/2018/01/9/7167824/>

²⁹ https://24tv.ua/ukrayina_tag1119

свідомо блокує і тим самим сприяє корупційним схемам. З огляду на це, існує можливість впровадження санкцій і проти України. Саме через культивування корупції, небажання впроваджувати антикорупційні реформи, скандали з НАБУ та САП страждає міжнародний імідж України, і більше того страждають європейські прагнення українців.